

**Charl-Pierre
Naudé**

Charl-Pierre Naudé
se debuutbundel is

*Die nomadiese
oomblik.* In 1997 is die
Ingrid Jonker-Prys
daaraan toegeken.
Die titel van sy nuwe
digbundel is *In die
geheim van die dag.*

Die grond van die voorvaders

'n Paar jaar gelede het ek 'n naweek deurgebring
op 'n versaakte plasie, in noordoos Mpumalanga.
In hierdie streek, word gesê, kom die hoogste
insidensie grond-tot-lug weerlig in die wêreld voor.
Die hemelruim verdonker, alles word pers en silwer
en die pletterklanke begin. Soms slaan 'n hoë boom in vlamme uit.
My vriendin van Berlyn was saam, ons was verliefdes in dié tyd,
en baie ver van die huisie toe die storm opsteek.
Sy het verlang na haar eie stad, met sy kleed van droewe as ...
In die wandeling kon ons voel hoe die lading in ons hare
en in ons klere oplaai, hoe die granietblokke
opstapel, in 'n onsigbare wêreld.

Die grondpaadjie het gekronkel na 'n oop plato,
'n hoë grond
waar die woedende hemele al's doodslaan wat beweeg.
Die gerug, van 'n ou luiperd wat daar rondsluip ...
Ons hartkloppe was hoorbaar, maar te laat vir omdraai.
Vroeër jare was daar 'n halfweg-hut. Peule het geritsel.
'n Blikkerige getingel, van amulette in die bome.
Verby 'n kopbeentjie wat gryns op 'n stok.
"Jy weet daar's 'n vloek hier," sê ek; ontsenu, in 'n grap.
En net daar, vries sy: "Ons moet terug!", steek haar arm uit –
die fynhaartjies regop, die wortels wat trek; pluk aan my
en slaan voet in die wind daardie langbeen meisie
soos 'n eksotiese volstruis oor die voorvadersgrond
van 'n uitgedelgde Afrika-stam die swart verskroeiende stoppelland
bloedgrond haar rok wat opwaaier soos 'n waansinnige blomkroon,
die kelkie wat onder flits. Ek agterna. Sopnat.

Die huisie bereik.

Ons kerse het nog gebrand. Maar die plek was 'n gemors:
die tafeldoek 'n ent gesleep, glase omgestamp, borde op die vloer.
'n Wilde veldreuk het in die vertrek gehang. 'n Wind, dieper huis-in.
"Maak alles toe!" skreeu ek. "Gou!" beaam sy terug.
Haastig sit ons die deurklinke op en haak die luike toe.
Die reën het swaar uitgesak. Hael en wind, blitsende donder.

Veilig, oplaas ... Of nie? Daar het ons staan en drup,
met glimlagte breed soos seilbote wat te water gelaat word.
Die aard van toordery, in die wegvlug loop jy daarin vas ...
En as ek nou daaraan dink, het die onderdak ons nie gespaar nie.
Ons was steeds op voorvadersgrond, met al sy kaprise.
Enige twee minnaars nakend saam, is op voorvadersgrond.
Die aasdier? ... dit was óns, die mens, wat bedel om versorging.
En die weerlig?

Die laatmiddag se bliksemskigte –
wat tussen ons gebeur het met ons tuiskoms
op die oopte van die hart, waar geen mens kan wegskuil nie?
Dit was net genade. Bloot genade.

**Charl-Pierre
Naudé**

Charl-Pierre
Naudé's debut
collection of poetry is
Die nomadiese oomblik
and was presented
with the Ingrid
Jonker Award in
1997. The title of his
new collection is *In
die geheim van die dag*.

Ancestral ground

A couple of years back I spent a weekend
on a deserted farm, in northeast Mpumalanga.
In this very region, it is claimed, the world's
highest incidence of lightning strikes occurs.
The sky grows dark, becomes purple and silver
and the crashing sounds begin. A tall tree might catch fire.
I was with my Berlin friend, we were lovers at the time
and far from the little house when the storm started to gather.
She was homesick for her city, with its cloak of sad ashes ...
Walking, we could feel the static loading
in our hair and in our clothes, the granite blocks
being stacked up, in an invisible world.
The track slowly winded to an open plateau,
a high ground
where the angry heavens slaughter all movement.
A rumour, of a lone leopard that roams ...
Our hearts were pounding, but too late to turn back.
In former times there was a halfway shack.
Pods rattled; a tinny sound, of charms in the trees.
We passed a little skull that grinned on a stick.
You know about the curse, I said nervously, in jest.
She stopped dead: "We must go back!", stretching out her arm –
our body hairs all erect, the roots pulling.
And she tugged at me, and started to run that long-legged girl
like an exotic ostrich over the ancestral ground
of a vanquished African tribe burnt fields of black stubble
blood ground her dress flying up like the petals of a mad flower,
flashing the chalice. Me after. Drenched.
Getting home, eventually.

Our candles were still burning. But the place was a shambles:
tablecloth dragged, glasses knocked over, plates on the floor.
A feral smell hung in the air. A wind, from further inside.
"Close everything!" I shouted. "Quick!" she called back.

The clouds burst their seams. Hail and wind. Lashing thunder.
Safe, at last ... Or not? There we stood dripping,
with broad smiles like two river boats being launched.
The nature of witchcraft, you run towards it when you flee ...
And thinking back, the shelter did not deliver us.
We were still on ancestral ground, exposed to its caprice.
Any two lovers naked together, are on ancestral ground.
The scavenger ... that was us, the human being, asking to be cared for.
And the lightning?

The flaring bolts of that afternoon –
that happened between us on arriving home
on the plain of the heart, where no one can hide?
That was just mercy. Simple mercy.

Christine Barkhuizen

le Roux

kersmaal

binne die consulvaas
die hoogseisoen se bêrefles
skik ek drie werftulpe
die amber van 'n varing
die rooi poinsettiablom
en wag op een wat nog moet kom

ek dek die tafel silwergroen
en skink die wyn reeds in jou glas
oorkant die leë stoel
oorweeg ek hierdie kersfees
weer die feesmaal
en die vas

Weer spring hy rats
tot op die klipkraalmuur se hoogste spits
en stol
asof hy moet besluit oor grond of lug,
en daal dan met een gedrewe sprong
na vaalgrys grond en bossies terug.
Hy lig sy been minagtend hoog
en teken dan teen elke pol en klip
swierig sy naam in goudgeel boog.
Buite die kraal loop hy ligter
en pronk met sekelstert,
met harde baard
en stywe stang.
Sy balle swel soos ryp spanspekke
en wil-wil sleep in van die lekke.
Gereeld slyp hy sy horings aan
die harde klip
en bly uitdagend staar
na elke stip,
bereid tot veg óf paar.
Water alleen sou nooit sy dors kon stil
en gras alleen sy pens kon vul –
sý kuttels los hy waar hý wil.

Tog kruip hy druipstert
oor die kraal se skutmuur terug
en gaan lê dan telkens pootuit
teen dieselfde ooi se rug.

Dolf van Niekerk

Dolf van Niekerk is 'n bekroonde skrywer, bekend vir sy romans en jeugboeke, onder meer *Gannavlei* (1958), *Die son struikel* (1963), *Skrakom huis toe* (1968) en *Die haasvanger* (1985). Op 22 Februarie 2004 het hy 75 jaar oud geword.

'n Keuse uit:

Pellafolio

Boerneef het 'n woord laat val
oor die berggansveer by Wuppertal
en ek en jy dwaal deur die Tra-travlei
op soek langs watervore, in stegies,
by die skoefabriek en spierwit huisies;
waar aartappelplanters vore spit,
in die begraafplaas waar Leipoldt
se oupa lê, om die gewelkerk en uiteindelik
met die Pakhuis langs tot by L se graf
waar al die veld nog vrolik is –
op soek na Boerneef se laaste sin
dat hy mits dese namens my
vir jou kan sê
hoe diep my liefde vir jou lê.

By Delfi gloei die rotse
oker en geel en rooi,
dit kaats tot in die diepste
bergspleet waar die orakel sit
en Alexander wat by Aristoteles
leer twyfel het, wil weet: moet hy
denke vir die spies verruil, dit
oor die wêreld werp dat sy
onsterflikheid uit die gepriemde
aarde kan gedy.

By Meiringspoort brand die rotse
oker en geel en rooi,
die Swartberg sny duisend
splete vir orakels
en ek, verdwaas en dom wil weet:
moet ek liefde vir die rus verruil,
dit soos 'n tent oor my laaste dae span
en hoop dat die geliefde
net voor die langste nag
sal kom.

Mahler is ons reisgesel,
sy liefdesleed maak wolke oor die berge –
opgeefsels van rots en strome,
voëlgesang in sederbome;
'n lied van die aarde 'n lied van verlies
langs al die paaie wat hy vat
wat geen bestemming het of plek wat
hy kan inrig vir 'n dag of nag.
Al tuiste vir verlange
is die kringloop van seisoene –
ewig, ewig lente en somer, herfs
en winter, ewig in genadelose
wisseling van lig en donker,
van kom en gaan, van leef en sterf.

Hierdie dae waar alles langsaam is,
die tyd genadig in die son
se trae gang van blaar tot blaar
se laaste blink, die wind te skugter
om boom of tak te roer
maar blare tog gewillig val
sodat die jaar volkome word
só herfs ek in die najaar
van dink en wonder of daar
iets groot kan kom uit die verdriet
van 'n geskiedenis waar verlange
niks anders was as 'n ster
wat uit die nag in die nag verskiet.

Hennie Aucamp

Portret van 'n digter

(vir Amanda Strydom)

Tant Lizzie had 'n mooi gesig
en boonop kon tant Lizzie dig
en kindertyd
het ons gepleit
"Ag Lizzie, skryf 'n mooi gedig
en plaas daarnaas jou mooi gesig."

Maar nou het haar gesig verdig
en skyn daaruit 'n laaste lig:
gelukkig kon tant Lizzie dig
en het ons nóg haar mooi gesig.

Dalk was dit altyd só gewees:
haar verse skuif oor haar gesig
wat haar van binne-uit verlig –
en op haar grafklip sal ons lees:

"'n Sluier vir 'n ou gesig
is op sy mooiste 'n gedig."